

English version below

TOYEN

(1902, Praha, CZ – 1980, Paris, FR)

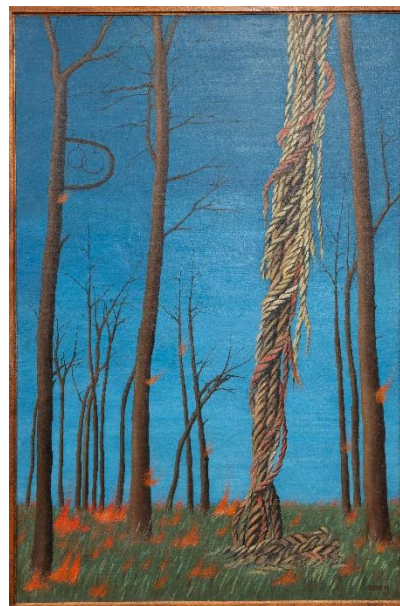
NA HRANĚ

1945, olej na plátně, 110 x 74 cm

Kunstmuseum Bochum

Trienále SEFO 2024 MOMENTY

Surrealistka, která svou imaginací přesáhla středoevropský prostor, přičemž nikdy nerezignovala na jeho kulturní bohatství a osobní snový svět učinila univerzálním.

Marie Čermínová, známá později jako Toyen, se součástí pražského uměleckého světa stala už ve svých sedmnácti letech. Krátce studovala na Vysoké škole uměleckoprůmyslové, v roce 1922 se však seznámila s Jindřichem Štyrským (1899-1942) a začala tvořit volně. Kolem roku 1922 přijala neutrální pseudonym Toyen, odvozený snad od francouzského „citoyen“ (občan). Stala se členkou skupiny Devětsil, sdílela její levicovou politickou orientaci, snažila se ale nalézt vlastní umělecký jazyk, od kubofuturismu přitom směřovala k artificialismu, poetismu, respektive surrealismu. Podstatně ji ovlivnil pobyt v Paříži, kde se seznámila s Hansem Arpem, Constantinem Brâncușim, Robertem Delaunayem, Theo van Doesburgem, Maxem Ernstem, Paulem Kleeem, Fernandem Légerem, Joanem Miró, László Moholy-Nagyem, Pietem Mondrianem či Pablem Picassem a zúčastnila legendární výstavy L'Art d'aujourd'hui (Umění dneška, 1926), především však vstoupila do surrealistických kruhů André Bretona. V roce 1930 se Toyen vrací do Prahy, osciluje mezi realitou a imaginací, mezi strukturální a hladkou, iluzivní malbou, obrací se ke snu a osobním tabu, proponuje surrealismus. Útočištěm se jí stane s politickou eskalací a příchodem války, skutečným domovem pak po odchodu do emigrace v roce 1947. Navzdory herojským letům upadla Toyen ke konci svého života do zapomnění, zemřela v Paříži v roce 1980 a teprve dražba pozůstalosti ji do povědomí veřejnosti začala navracet. Malba ze sbírek KMB nese název Na hraně – a demonstruje věčné téma autorčina díla. Pohyb na obsahové i formální hraně, prověřující a pokoušející diváka podobně jako autora.

Co je skutečnost? A co sen? Co lze sdílet? Co je příliš soukromé? Jak se představa zhmotňuje? Jak ji rozpoznáváme? Kdy se stává terapií, kdy symbolem, kdy hrozbou?

Momenty Trienále
SEFO
2024

Bochum
museum
Kunst

English version below

TOYEN

(1902, Praha, CZ – 1980, Paris, FR)

ON THE EDGE

1945, oil on canvas, 110 x 74 cm

Kunstmuseum Bochum

SEFO Triennial 2024 MOMENTS

An avant-garde personality whose imagination transcended the Central European space, while never resigning to its cultural richness and making her personal dream world universal.

Marie Čermínová, later known as Toyen, became part of the Prague art world at the age of seventeen. She briefly studied at the Academy of Arts and Crafts, but in 1922 she met Jindřich Štyrský (1899-1942) and began to create freely. Around 1922 she adopted the neutral pseudonym Toyen, perhaps derived from the French 'citoyen' (citizen). She became a member of the Devětsil group, sharing its leftist political orientation, but trying to find her own artistic language, moving from cubofuturism to artificialism, poetism, or surrealism. She was significantly influenced by her stay in Paris, where she met Hans Arp, Constantin Brâncuși, Robert Delaunay, Theo van Doesburg, Max Ernst, Paul Klee, Fernand Léger and Joan Miró, László Moholy-Nagy, Piet Mondrian and Pablo Picasso, and participated in the legendary exhibition L'Art d'aujourd'hui (The Art of Today, 1926), but above all she entered the surrealist circles of André Breton. In 1930, Toyen returned to Prague, oscillating between reality and imagination, between structural and smooth, illusory painting, turning to dreams and personal taboos, proposing surrealism. It would become her refuge with the political escalation and the coming of the war, and her real home after her emigration in 1947. Despite her heroic years, Toyen fell into obscurity towards the end of her life, dying in Paris in 1980, and only the auction of her estate began to restore her to public consciousness. The painting from the KMB's collections is entitled On the Edge – and demonstrates the eternal theme of the artist's work. A movement on the edge of content and form, testing and tempting the viewer as much as the artist.

What is reality? What about the dream? What can be shared? What is too private? How does an idea materialize? How do we recognize it? When does it become a therapy, when a symbol, when a threat?

Momenty Trienále
SEFO
2024

Bochum
museum
Kunst